

lerne til at sikre, at Israel vil prøve at overholde menneskerettighederne.

Den er jo ikke sat i værk. Og som hr. Villy Søvndal jo helt korrekt sagde: Vi mangler Frankrig og Belgien, før den kan blive ratificeret endeligt.

Det vil sige: Netop associeringsaftalen med EU vil være et af værktøjerne til at lægge pres på Israel og palæstinenserne. Og jeg vil meget gerne have lov til at tage dem med, for de er så sandelig ikke byens bedste børn, når de bruger midler som selvmordsbomber, terrorisme og al den slags.

Jeg er også meget enig i, hvad udenrigsministeren sagde – han er ved gud også radikal, det er ikke så godt det her – men en dialog på det her område er nok det bedste, vi kan gøre på nuværende tidspunkt, for vi har ikke fået ratificeret associeringsaftalen endeligt, således at vi også ville have en del af et håndgribeligt økonomisk våben til at sikre menneskerettighederne.

Dermed må jeg sige: Enhedslisten er jeg ikke enig med, og vi vil ikke under nogen omstændigheder sige ja til det her forslag.

Arne Melchior (CD):

Må jeg starte med at sige et par klare ting:

Som CD's ordfører er jeg helt enig i, at de levevilkår, de sociale vilkår, som et stort antal af palæstinenserne har for tiden, er utilfredsstillende og uacceptable. Jeg har ikke tid til at gå ind i hvorfor, men vi er nok temmelig enige. Ud fra denne opfattelse har CD også altid støttet størst mulig dansk bistand til disse befolkningsgrupper, ingen tvivl om det.

CD vedstår også sin deltagelse i betænkningens bidraget til B 7, altså ratifikationen – det er vist af 21.2.1997 – og hvad der står dér, står vi også ved.

Og ingen tvivl mulig: Også vi lægger overordnet vægt på menneskerettigheders overholdelse her og dér og alle vegne.

Når dette er sagt, skal jeg så i resten af mit indlæg her beskæftige mig lidt med menneskerettighederne, og hvad de egentlig er for nogle. Og jeg vil starte med at citere en artikel fra Information den 30. januar 1998 skrevet af freds- og konfliktforskeren Jan Øberg, der selvfølgelig også starter sin artikel med at aflægge ed på menneskerettighederne. Dem går han ind for, og vi kender jo hans synspunkter og ved, at det står han for, det mener han.

Ikke desto mindre – og så kommer der fire hurtige citater – giver han følgende forklaringer og forbehold:

Citat 1: »Det forbliver problematisk at universalisere de hovedsageligt vestlige MR-normer på tværs af kulturelle skillelinjer.«

Citat 2: »Således vil det altid være lettere at pege på naboenes krænkelser end på ens egne og på fjenders snarere end på venners forbrydelser.«

Citat 3: »Fremgangsmåden må variere, alt efter om vi står over for en symmetrisk eller en asymmetrisk konflikt.«

Og citat 4: »Men ud over fordømmelse og solidaritet må vi altså også gå til de komplicerede historiske, psykologiske, kulturelle og økonomiske rødder, der får mennesker til at krænke medmennesker på krop og sjæl.«

Jeg skal give et konkret eksempel på, hvor svære disse menneskerettigheder er at omgås. Det er ikke sådan nogle klare ting som på Moses' tavler, og de er jo i øvrigt også blevet fortolket og endevendt mangfoldige gange igennem årtusinderne.

Må jeg citere artikel 23 fra verdenserklæringen om menneskerettighederne:

»Enhver har ret til arbejde, til frit valg af beskæftigelse, til retfærdige og gunstige arbejdsvilkår, og til beskyttelse mod arbejdsløshed. Enhver har uden forskel ret til lige løn for lige arbejde.«

Hvordan gør vi så i Danmark med denne absolut erklærede menneskerettighed? Der står »enhver«, der findes ingen undtagelse ud over måske kongehuset. Hvad gør vi?

Et par år efter at disse rettigheder var vedtaget, skrev vi i vores grundlov, som er gældende den dag i dag, at af hensyn til almenvellet – nu er det ikke mere enhvers ret så meget – skal det tilstræbes, at enhver arbejdsduelig borger skal have ret til og mulighed for osv. osv. Det skal tilstræbes.

Er vi så dermed blevet overtrædere af menneskerettighederne? Jeg kan se, at forslagsstilleren nikkede ja. Jeg vil hævde nej. I hvert fald er vi ikke indklaget og står næppe til nogen dom i den sammenhæng.

Jeg har villet give disse citater og dette ene blandt flere mulige eksempler for at sige og understrege, at det med menneskerettighederne altså ikke er så nemt. De er ikke så entydige. Jeg forestiller mig ikke, at fædrene til menneskerettighedserklæringen, som jeg stadig står på – altså ikke på fædrene, men på erklæringen –